

Vzpomínky na školní léta

Psal se rok 1774, kdy císařovna Marie Terezie vydala Všeobecný školní řád. Základem této reformy bylo vybudování sítě škol ve všech farních obcích a také doporučení rodičům, aby své děti ve věku 6 až 12 let do těchto triviálních škol posílali. Docházka byla tehdy dobrovolná, v povinnou ji změnil až císař František I. v roce 1805.

Ve Vidči v této době škola nebyla. Někteří rodiče proto posílali děti do školy v Zubří anebo se snažili vštěpovat jim základy čtení a psaní doma. Pravidelné vyučování začalo ve Vidči až v roce 1821, kdy se žáci začali vzdělávat v pronajaté místnosti v domě číslo 13. Až o 17 let později se dočkali samostatné budovy, která s několika přístavkami sloužila až do roku 1938.

Pamětníků staré videčské školy je málo. Patří mezi ně i jedenadevadesátiletá Ludmila Vaculínová, rozená Jurčová. Ochtově se s námi o zážitky ze svých školních let podělila.

Poprvé do školy

Psal se rok 1928, když malá Lidka poprvé vstoupila do školy. Stála přibližně na stejném místě jako ta dnešní, pouze trochu blíže u hlavní cesty. Před budovou byla malá zahrádka, kterou chránil dřevěný plot, uprostřed ní vedla cestička k hlavním vstupním dveřím. Z potměnlé chodby se vcházelo do jednotlivých školních místností.

Paní Vaculínová si pamatuje na vrzající prkennou podlahu ve třídách, hřející kamna, velké počítadlo či školní lavice, ve kterých se sedělo netradičně po třech. Vepředu stála tabule a katedra učitele, ze stěny se na žáky díval obraz našeho prvního prezidenta Tomáše G. Masaryka a blízko něho byl zavěšen nezbytný kříž, neboť náboženství bylo na školách povinné. V rohu třídy stál stojan s umývadlem a džbánem na vodu, ale za pěkného počasí si děti raději seběhly umýt ruce do blízkého potoka. Ve třídě nechybělo ani plivátko, které tu snad zůstalo ještě z dob c. k. mocnářství a sloužilo jako hygienická pomůcka, protože kapesničky se ještě moc nepoužívaly. Stěny zdobily výukové obrazy, mapy anebo portréty velkých čes-

kých osobností, například Jana Amose Komenského či Jana Nerudy. Velkými okny pronikal do tříd dostatek světla, takže připravené petrolejové lampy se zažihaly jen v nejnútnejších případech. Elektrina ve staré škole tehdy chyběla, do Vidče byla zavedena až v roce 1936.

Videčští učitelé

Paní Vaculínová má v paměti všechny své pedagogy od první do osmé třídy. V první třídě ji i ostatní žáčky přivítala paní učitelka Holíbková. „Byla sice přísná, ale dovedla též pochválit a odměňovat pilné děti třeba sladkým bonbonem,“ zavzpomínala Ludmila Vaculínová. Ve druhé třídě se jí věnovala paní učitelka Palachová, v šesté pan učitel Martinec ze Zašové. Nerada

Ve třicátých letech 20. století vyfotil neznámý autor videčský kostel a po jeho levé straně část školní budovy.

Na fotografii z roku 1900 je videčská škola (vpravo) a fojtství. Snímek vydalo nakladatelství Osvalda Kloučka z Rožnova pod Radhoštěm.

Foto: Archiv autorky

si připomíná pátou třídu a paní učitelku Janovou, která děti často trestala rákoskou. I malá Lidka od ní jednou dostala po ruku – prý nespravedlivě – a takové rány do natažených dlaní opravdu bolely. Začátkem třicátých let do školy nastoupil učitel Štěpán Tvarůžek, nadšený vlastivědný pracovník a muzikant. S dětmi hodně zpíval a také navrhoval různé divadelní hry. Videčské škole zůstal věrný až do svého odchodu do důchodu v šedesátých letech 20. století.

Pomohla i rákoska

S kázní dětí učitelé neměli problémy. I když bylo žáků ve třídách opravdu hodně, dovedli si sjednat pořádek – většinou ručně, stručně a okamžitě. Poznámky pro rodiče kantoři nepsali, neváhali však za nekázeň či drobné nezbednosti používat tělesné tresty. Někdy stačilo žacka vytahat za vlasy, jindy pomohla rákoska. Ovšem když někdo neznal látku, opisoval

či nedbal na úpravu, musel zůstat po škole. Poškoláci bývali terčem posměchu svých úspěšnějších spolužáků.

Videčské škole řediteloval od roku 1911 pan učitel Macháček. Se svou manželkou bydlel ve služebním bytě a paní ředitelová vařila pro děti jednou týdně polévku. Prý moc, moc dobrou. Žádná jídelna tehdy nebyla, proto si nosily děti s sebou malé svačiny, nejčastěji jablko a kousek chleba. V aktovkách neměly žádné papuče, protože se ve škole nepřezouvaly. O úklid i topení se starala školnice paní Mičkalová.

Vážení čtenáři,

obracíme na vás se žádostí o poskytnutí fotografií z vašich rodinných archivů, které dnešní mladé generaci přiblíží život ve Vidči v minulém i předminulém století. Budeme rádi, když redakci snímky s krátkým popisem zapůjčíte. Doručit je můžete Dagmar Karasové do videčské knihovny nebo je zaslat zeskenované na e-mailovou adresu mikroregion@tka.cz. Zajímavé snímky zveřejníme.

Redakce Spektra Rožnovska

Pozvánka

■ **Vítání jara s Valašenkou** se uskuteční v neděli 21. dubna v Kulturním domě ve Vidči. Na koncert, který začíná v 16

hodin, jsou zváni i bývalí členové souboru Valašenka, který letos slaví šedesáté narozeniny. **-DH-**

☎ 571 655 010
www.vidce.cz

